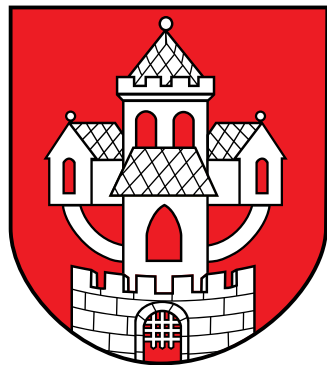

SEREDSKÉ NOVINKY

Mesačník obyvateľov mesta Sereď | www.sered.sk

Ročník XX.
október
2023
bezplatne

6

Október je mesiac seniorov. Tí seredskí sa nemajú kedy nudiť. Stretávajú sa v klube, tancujú, cvičia, majú svoje obľúbené akcie, recepty a pozývajú medzi seba aj ďalších seniorov. Pani Terézia Nádaská (dolný rad v strede) učí seredské seniorky správne cvičiť pre svoje zdravie. Ako sa jej to darí? Prečítajte si o živote seredských seniorov a o tom, aké možnosti v meste majú. **4 - 5 ►**

Foto: Viera Klčová

Odkrytá minulosť: čo bude ďalej s Panskou Ľadovňou?

Počas leta sme sledovali nadšený prieskum v Zámockom parku. OZ Seredské nábrežie a dobrovoľníci tu objavovali fragmenty z čias minulých. Objekt Ľadovne, stojaci na základoch vodného hradu Šintava, dnes očakáva odpoveď na otázku, čo s ním mesto ďalej urobí. K téme sa vyjadril primátor mesta, poslankyňa a spoluobjaviteľ Ľadovne.

VIAC NA STRANÁCH 10 - 11 ►

Celoplošný zákaz parkovania na chodníkoch

Od prvého októbra si za nesprávne parkovanie auta na chodníku zaplatíte do sto eur, hovorí novela cestného zákona. Aj v Seredi motoristi hromžia. Či oprávnené, ukáže prax. Peší sa tešia na uvoľnený priestor a na návrat komfortu na chodníky, ktoré sú v prvom rade určené im. Prečítajte si, ktoré ulice v Seredi prešli kvôli novele zákona úpravami.

VIAC NA STRANE 12 ►

Uzávera mosta: dočasné premostenie by mohlo byť v októbri

Prvého septembra bola obnovená pešia a cyklistická doprava cez most ponad železniciu a následne bola obnovená aj vlaková doprava na trase Galanta – Sereď. Stalo sa tak po kontrole zrealizovaného podopretia mosta, ktorú statik vyhodnotil ako úspešnú. Nad podopretý most bude možné vybudovať naprojektovanú ťažkú mostnú súpravu (TMS), ktorá prepojí dve odrezané časti mesta. TMS je pritom samostatnou iniciatívou mesta Sereď, ktorá má sprístupniť most aj pre automobilovú dopravu ešte pred tým, ako Slovenská správa ciest zrealizuje svoj projekt obnovy celého mosta.

Mesto aktuálne zabezpečuje všetky administratívne, legislatívne a následne realizačné kroky s cieľom vybudovať TMS najneskôr v októbri tohto roku. Či bude termín dodržaný záleží aj od ďalších zúčastnených strán.

(RED)

Poplatok za smeti do konca októbra

Mesto Sereď – oddelenie životného prostredia a údržby mesta upozorňuje poplatníkov miestneho poplatku za komunálne odpady a drobné stavebné odpady, že miestny poplatok na rok 2023 je splatný dňom 31.10.2023. Poplatníci, ktorí poplatok ešte neuhradili, môžu úhradu realizovať priamo v pokladni na Mestskom úrade v Seredi prostredníctvom čiarového kódu uvedeného na rozhodnutí, alebo prevodným príkazom na účet mesta podľa údajov uvedených v rozhodnutí. S prípadnými otázkami je možné obrátiť sa na odd. životného prostredia a údržby mesta, kancelária č. 4A na MsÚ v Seredi, alebo na tel. čísla: 031/789 20 94, kl.: 279 a 0948 340 037.

Sereď revitalizuje dva vnútrobloky spolu za viac ako 1,4 milióna eur

V najbližších týždňoch a mesiacoch sa obyvatelia Garbiarskej a tiež sídliska na Ulici D. Štúra II. musia vyzbrojiť poriadnou dávkou trpezlivosti. Radnica tu začala obnovu svojich zastaralých sídlisk, na ktorú získala štedré prostriedky z eurofondov. Obyvatelia uvedených lokalít budú v priamom prenose sledovať bagre, zbíjačky, frézy a robotníkov, ktorí ich sídliská premenia na moderné do konca roka 2023.

Úspešné projekty v spoločnej hodnote vyše 1,4 milióna eur prinesú pre pohodlie obyvateľov Serede nové chodníky zo zámkovej dlažby, nové ihriská, nové verejné osvetlenie, výsadbu mladej zelene a nový mobilár a celkovo vyššiu atraktivitu lokalít pre život. „S prácami začali vysúťažené spoločnosti v septembri. Plochy vnútroblokov sa stali staveniskami. Práce sú naplánované v etapách, rovnako aj plochy celých sídlisk budú obnovované postupne po častiach tak, aby sme obyvateľov

D. ŠTÚRA II.

GARBIARSKA ULICA

Zámena pozemkov mesta a pozemkov Trnavského samosprávneho kraja

Pred súčasným zastupiteľstvom Serede stojí ďalšie veľké a neľahké rozhodnutie. Trnavský samosprávny kraj (TTSK), ktorý je zriaďovateľom Obchodnej akadémie(OA) a Gymnázia Vojtechu Mihálíka (GVMS) v našom meste, z dôvodu efektívnejšieho a úspornejšieho financovania týchto stredných škôl, chce presťahovať OA do priestorov a areálu GVMS, a teda aj do budovy, ktorá je vo vlastníctve mesta

na Školskej ulici a v súčasnosti ju má od mesta v nájme pre potreby GVMS.

Našu budovu na Školskej ulici s pozemkami by do svojho vlastníctva získali formou zámeny za pozemky pod zberným dvorom na Cukrovárskej ulici, ktorý má mesto Sereď od TTSK v nájme, plus nejakými pozemkami v areáli OA a tiež za cestu na Mládežníckej ulici, ktorú taktiež vlastní TTSK.

Trnavský kraj deklaroval aj úmysel v novovytvorenom spoločnom školskom areáli na Školskej ulici okamžite vybudovať novú jedáleň za približne jeden milión eur a za ďalší milión opravu budovy, ktorá si opravy už reálne aj vyžaduje.

Zámer tejto zámeny schválilo ešte v máji 2022 bývalé zastupiteľstvo mesta Sereď. Bolo však podmienené opravou cesty na Mládežníckej ulici samosprávnym krajom do

okolitých bytových domov vy-
stavovali stresovým vnemom
v čo najnižšej miere,“ vysvetlil
Marián Šišo, poverený vedením
oddelenia realizácie projektov,
rozvoja mesta a verejného ob-
starávania.

Podľa druhu prác, ktoré budú
stavebné firmy práve realizovať,
bude mesto regulovať plochy
staveniska. „Peši musia rátať
s tým, že niekedy bude opás-
kovaný celý priestor vnútrob-
lokov, no ak to bude možné
a bezpečné, tak pre pohyb pe-
ších zasa plochy uvoľníme,“
doplnil Marián Šišo.

Na Garbiarskej sa ako prvé začali
práce na pôvodnom hlinenom
násype, bude sa realizovať re-
konštrukcia verejného osvetlenia
a odfrézujú sa chodníky. Násled-
ne začne priestranstvo v etapách
naberať nové kontúry. Na sídlisku
na Ulici D. Štúra II. budú práce
realizované v podobnom postu-
pe: najprv sa obnoví osvetlenie
a chodníky, v ďalších etapách prí-
de na rad nová zeleň a mobiliár.

Mesto Sereď týmto prosí uží-
vateľov verejného priestoru
o rešpektovanie pokynov, ktoré
sú na staveniskách. Obyvate-
ľov okolitých bytových domov
prosí mesto o trpezlivosť
a pochopenie. Predpokladané
ukončenie prác na obidvoch
sídliskách je do konca roka
2023.

ZUZANA SLAHUČKOVÁ

Garbiarska ulica

D. Štúra II.

15. 10. 2022, čo sa však nestalo,
a preto sa uznesenie, ktorým bol
tento zámer schválený, stalo ne-
vykonateľným.

TTSK má k tejto zámeně svojimi
poslancami schválený aj zámer, aj
skutočnú zámenu.

Čaká sa teda len na schválenie
v Sereďi. Nad zámenou však visí
nedopovedaná otázka: Ak poslanci
túto zámenu neschvália, bude
zrušená OA?

Ak ju schvália, tak je isté, že
z dvoch existujúcich stredných

škôl sa stane Spojená škola,
Kostolná 8, Sereď, so svojimi
organizačnými zložkami: 1. Obchodná akadémia, Kos-
tolná 8, Sereď; 2. Gymnázium
V. Mihálíka, Kostolná 8, Sereď.
Školská jedáleň, Kostolná 8, Se-
reď bude súčasťou Spojenej školy,
Kostolná 8, Sereď.

Mesto by zámenou prišlo o svoju
poslednú, v budúcnosti ešte vy-
užiteľnú, školskú budovu.

Iná možnosť zámeny dnes nie je.

Poslanci dúfali, že viac svetla k ich
rozhodnutiu prinesie vystúpenie
zástupcov TTSK na septembro-
vom zastupiteľstve a že dostanú
odpovede na mnohé ich otázky.
Rozhodovanie o tomto strate-
gickom kroku sa však odložilo
na nasledujúce riadne zasadnutie
zastupiteľstva mesta Sereď, ktoré
bude 16. novembra. Je nádej, že
snáď poslanci získajú dovtedy
viac relevantných informácií
od zástupcov TTSK.

ING. MÁRIA FAČKOVCOVÁ,
ZÁSTUPKYŇA PRIMÁTORA

Redakčná rada

Vydavateľ tlačeníých Sereďských
noviniek, Správa majetku Sereď,
s.r.o. doplnil členov redakčnej rady.
Novými členmi tímu sa stali Lukáš
Klčo, Michala Gálová a Zuzana
Slahučková. Doplnili tak zloženie
s členmi Ružena Scherhauserová
a Daniela Vašková Kasáková. Redakč-
ná rada pracuje podľa samostatnej
smernice schválenej vydavateľom,
ktorú zastupiteľstvo vzalo na vedomie.

(RED)

Piata zmena rozpočtu

Zastupiteľstvo v septembri schvá-
lilo, okrem iného, aj piatu zmenu
rozpočtu. Na celkovej zmene
v čiastke 1 166 190 eur sa najväčšou
mierou podieľali dotácie zo štátneho
rozpočtu a fondov EÚ (na ubytovanie
odídencom, stravné žiakov, rekonštrukciu
športovísk) a z Nadácie Pontis (foto-
voltage zariadenie MŠ Komenského).
Vo výdavkovej časti bolo predmetom
zmeny aj dofinancovanie projektu „Rek-
vnútrobloku D. Štúra II, financovanie
opráv terás a novej fasády na MŠ D.
Štúra, krytie zvýšených výdavkov roz-
počtovej organizácie mesta Domu kul-
túry Sereď a poskytnutie účelovej do-
tácie Správe majetku mesta Sereď s.r.o
v čiastke 30 941 eur na výmenu
okien v knižnici.

(RED)

Noví členovia v odborných komisiách

Po uvoľnení miesta v Komisii finančnej
a majetkovej a v Komisii školskej, špor-
tovej a bytovej, doplnilo zastupiteľstvo
nových členov. Do finančnej komi-
sie bol zvolený Mgr. Lukáš Sojka a do
školskej Ing. Martin Slahučka. Odborné
komisie pri mestskom zastupiteľstve
vydávajú odporúčania, ktorými sa MsZ
môže pri rozhodovaní riadiť.

(RED)

Na polikliniku mierí denný stacionár

Mestské zastupiteľstvo schválilo
zámer nájmu časti mestskej polik-
liniky. V nevyužívanom pľúcnom
pavilóne by do dvoch rokov mohol
vzniknúť Denný stacionár s rôz-
nymi aktivitami najmä pre potreby
seniorov. Rekonštrukciu plánuje
žiadateľ financovať zo zdrojov mi-
mo rozpočtu mesta Sereď, súhlas
s nájmom musí vydať mestské zasu-
pitelstvo.

(RED)

VŠETKY UZNESENIA MSZ
NÁJDETE NA WWW.SERED.SK

Cvičenie seniorov pre zdravie

Okrem množstva aktivít, ktoré majú naši dôchodci v dennom centre, patrí aj starostlivosť o svoje psychické a fyzické zdravie. Seniorky začali cvičiť raz do týždňa s cvičiteľkou Teréziou Nádaskou a zatiaľ sa im darí. O cvičenie bol taký záujem, že museli vymeniť priestory denného centra za telocvičňu v Sokolovni, kde sa k nim pridali aj dôchodkyne z mesta. S pani Teréziou Nádaskou sme sa stretli pred hodinou cvičenia a položili sme jej niekoľko otázok.

Kto vás oslovil a prečo ste prijali možnosť cvičiť so seniormi?

Oslovila ma kamarátka, či by som s nimi necvičila. Mne ako dôchodkyni sa to zdalo lákavé, veď som jedna z nich a okrem toho odjakživa milujem pohyb. Povedala som si, že to niekoľko mesiacov vyskúšam a potom sa niekto nájde, kto bude v tom pokračovať. Necítim sa ako cvičiteľka, ale ako seberovná ženám a cvičím spolu s nimi. Je až obdivuhodné, ako sme si spolu ľudsky sadli a teším sa na každý pondelok, ktorý príde.

Pani Terézia Nádaská učí seredských seniorov a seniorky, ako sa starať o svoje psychické a fyzické zdravie. foto: Viera Klčová

Už ste niekedy predtým pracovala s cvičenkami?

Áno, mám skúsenosti pracovať so ženami. Som pôrodná asistentka. Už pätnásť rokov vediem kurzy

prípravy žien na pôrod. Niektoré cviky sú výborné aj pre dôchodkyne, okrem toho mám množstvo cvikov z praxe aj zo života. Najhlavnejšie je, že ma to baví.

Ako vám to ide so seniorkami?

Sme zohratá partia. Medzi cvičením oboznamujem ženy so zdravou životosprávou a čo treba urobiť pre

Pohľad do života našich starkých v Seredi

Október je už tradične venovaný úcte k starším. Je to mesiac, ktorý nám pripomína, aký dôležitý je rešpekt a úcta voči starším občanom.

Demografické údaje

V súčasnosti je vo všetkých krajinách sveta badateľný nárast počtu starších ľudí, čo je dôsledok predovšetkým skvalitnenia životosprávy a zdravotnej starostlivosti. Nárast počtu starších ľudí je aj v meste Sered. V roku 2018 žilo v Seredi 2 554 obyvateľov nad 65 rokov. Ich počet sa postupom rokov mierne zvyšoval a k 31.12.2022 mala Sered už celkom 2 923 obyvateľov nad 65 rokov, z toho 1766 žien a 1157 mužov. Nad 90 rokov žilo ku koncu roka 68 obyvateľov.

Pomoc, úľava, príspevky občanom vo vyššom veku

Strava

Jednou z pomoci pre nepracujúcich dôchodcov (nad 70 rokov) je príspevok na jedno hlavné jedlo denne, ktorého výška od 1.1.2023 činí 1 euro/deň. Príspevok sa poskytuje aj osobám ZŤP, poberateľom dávky v hm. núdzi a osobám odkázaných na poskytovanie sociálnej služby.

Sociálny taxík

Starobní dôchodcovia s dôchodkom do 500€ (nesmú mať iný príjem a nedoplatky voči mestu) majú v Seredi od 1.7.2023 nárok využívať sociálny taxík. Platí aj pre osoby ZŤP, ktorí sú odkázaní na individuálnu dopravu (nesmie poberať z ÚPSVaR peňažný príspevok na

prepravu alebo na kompenzáciu zvýšených výdavkov súvisiacich so zabezpečením prevádzky osobného motorového vozidla).

Úľava na dani a poplatkoch

Mesto znižuje osobám nad 65 rokov daň z nehnuteľnosti, daň za psa a osobám nad 62 rokov poplatok za komunálne odpady a drobné stavebné odpady.

Opatrovanie

Opatrovateľská služba je v meste poskytovaná fyzickej osobe, ktorá 1. je odkázaná na pomoc inej fyzickej osoby podľa zákona o sociálnych službách, 2. je odkázaná na pomoc pri úkonoch sebaobsluhy, úkonoch starostlivosti o svoju domácnosť a základných sociálnych aktivitách podľa zákona o sociálnych službách. Starostlivosť o klientov zabezpečujú kvalifikované

opatrovateľky mesta. Všetky informácie získate na Oddelení sociálnom, bytovom a rodinnom MsÚ.

Ďalšie subjekty zamerané na oblasť zdravotníctva

Agentúra domácej ošetrovateľskej starostlivosti – sídli v Mestskej poliklinike a zabezpečuje odbornú ošetrovateľskú starostlivosť pre klientov na základe odporúčania lekára.

ADOS AVENA – súkromný poskytovateľ, sídli na Železničnej ul. Okrem domácej ošetrovateľskej starostlivosti poskytujú aj inovatívne terapie a požičiavajú zdravotnícke pomôcky.

Gombík pomoci

Trnavský samosprávny kraj spustil v roku 2020 bezplatnú službu domáceho tiesňového volania určenú pre samostatne žijúcich obyvateľov na území kraja, známu pod názvom

to, aby mali kvalitný život aj na dôchodku. Spoluprácu s nimi hodnotím na jednotku.

Prečo je dôležité cvičiť vo vyššom veku? Čo všetko prináša seniorkám správny pohyb?

Cvičenie, ktoré preferujem, ni- jako neohrozí zdravie cvičeníek. Naopak. Pomáha im udržiavať sa v kondícii a napomáha aj k udržaniu si relatívneho zdravia. Necvičíme s náradím. Najdôležitejšia je cievna gymnastika a dýchacie cvičenia, ktoré môžu cvičiť aj ľudia na vozíku. Každá zo žien sa pozná. Vie, čo jej škodí a vie, čo môže zo seba dostať. Celé leto sme cvičili v mestskom parku, od septembra cvičíme opäť v Sokolovni.

Vidíte nejaký posun v cvičení žien?

Ale áno. Ženy sa rozhybali a dokonca jednu z nich pochválila pani doktorka, že správne narába s dychom. To ma utvrdzuje v tom, že necvičíme nadarmo. Cvičenky sú poslušné, vidím, že väčšina z nich chodí cvičiť pravidelne a na každú hodinu sa tešia.

Ste veľmi agilná, pohybovo zdatná, temperamentná, ale pritom skromná. Seniori denného centra si naozaj pochvaľujú nielen cvičenie, ale slová chvály padajú aj na vašu osobu. Čo vy na to?

Veľmi ma to teší. Som rada, že cvičenky tvoria dobrý kolektív a že im moje cvičenie vyhovuje. Naposledy som mala v očiach slzy, keď mi dávali kyticu k narodeninám. Bolo to pre mňa prekvapenie.

Čo vás napína okrem cvičenia so seniorkami?

Sú to budúce mamičky (už som ich spomínala), ktoré pripravujem na pôrod. Na mojom kurze sa za tie roky vystriedalo pomaly pol Serede, takže ma pozná celé mesto. Okrem týchto koníčkov ma naplňa, samozrejme, moja rodina, občas dobrá kniha, kino, divadlo.

A čo nám povie o záver?

Budem stručná. Nech nám to aj ďalej takto cvičí a budeme čo najdlhšie zdravé.

Mgr. RUŽENA SCHERHAUFEROVÁ

SOS gombík. Službu aktuálne využíva 361 klientov na území kraja, v Seredi je táto služba poskytovaná 13-tim klientom.

Domovy dôchodcov

Seniori majú možnosť byť umiestnení v Domove dôchodcov a domove sociálnych služieb na Dolnočepenskej ulici. Prevádzkovateľom je Trnavský samosprávny kraj. Ďalej je tu možnosť umiestnenia u neverejného poskytovateľa sociálnych služieb v zariadení Astoria na Hornočepenskej ulici.

Možnosti trávenia voľného času, vzdelávanie, kultúra, šport

Denné centrum pre seniorov

Dôchodcovia sa môžu stať členmi Denného centra pre seniorov, ktoré sídli na Jesenského ul. 3015 v Seredi. V centre je zabezpečený priestor pre

vykonávanie záujmovej a kultúrnej činnosti. V súčasnosti je zapísaných 288 členov. Členský poplatok je 5 eur/rok. Centrum je otvorené v utorok, štvrtok a nedeľu od 14:00 do 18:00 hodiny. Pravidelne sú tu organizované kultúrne akcie, tanečné zábavy, prednášky, športové hry, poznávacie zájazdy aj kúpeľné pobyty. V priestoroch centra si môžete posediť, zahrať spoločenské hry, porozprávať sa, vymieňať skúsenosti, recepty a dobré rady. Vždy dobrá nálada medzi členmi, ktorá tu vládne Vám zaručí, že tu omladnete, načerpáte energiu, zabudnete na problémy či samotu. O aktivitách centra pravidelne informujeme na webe Sereďských noviniek.

Medzi najväčšie kultúrno-spoločen- ské akcie patrí práve pri príležitosti Októbra-mesiaca úcty k starším podujatie s názvom ĎAKUJEME VÁM. Koná sa už niekoľko rokov v Dome kultúry, čím mesto Sereď vyjadruje úctu k obyvateľom vo

Storočná jubilantka: Primátor Ondrej Kurbel zablahoževal pani Terézii Koščovej

Pani Terézia Koščová zo Serede je najstaršou občiankou nášho mesta. Svoj pracovný život zasvätila deťom, pôsobila nielen ako učiteľka, ale aj ako dlhoročná riaditeľka materských škôl v Seredi na Cukrovarskej a Podzámskej ulici. Pôsobila aj ako predsedníčka výboru žien a bola členkou predsedníctva národného výboru v 8. odbore.

Primátor mesta Ondrej Kurbel jej zagrataloval k životnému jubileu, poprial veľa zdravia, optimizmu, radosti do života a poďakoval jej za celoživotnú prácu. Pani Terézia mu zasa na oplátku predniesla básne, ktoré kedysi učila svoje detičky v škôlke. Dodnes si verše nielen pamätá, ale ich dokáže aj podať rovnako svižne, ako pred mnohými rokmi.

(RED, FOTO: RED)

vyššom veku. Tento rok sa podujatie uskutoční 12.10.2023.

Pri tejto istej príležitosti sa oslavy v menšom rozsahu budú konať aj priamo v centre na Jesenského ulici a to 19.10. 2023.

Kurz počítačovej gramotnosti

Riaditeľka CZŠ Ing. Monika Kroláková a vedúci DC Jozef Valábek pripravujú pre seniorov atraktívne medzigeneračné vzdelávanie zamerané na získanie digitálnych zručností. O termíne a mieste Vás budeme včas informovať.

IVETA TÓTHOVÁ, FOTO: RED

Deň obetí holokaustu a rasového násilia sme si pripomenuli aj v Seredi

Mesto Sereď sa 8. septembra pripojilo k tretiemu ročníku celoslovenskej tryzny pod spoločným názvom Nezabudnutí susedia. Smútočná slávnosť sa konala v mestskom parku pri Pamätníku holokaustu. Pietna spomienka začala o 10.00 hod. minútou ticha a rozozvučaním kostolných zvonov. Podujatie zorganizoval Trnavský samosprávny kraj, Galantské osvetové stredisko a mesto Sereď. Pamätný deň obetí holokaustu a rasového násilia si pripomenuli aj priamo v Múzeu holokaustu v Seredi. Slávnostného aktu sa spolu s preživšími holokaustu a študentmi z celého Slovenska zúčastnila aj prezidentka SR Zuzana Čaputová.

IVETA TÓTHOVÁ, FOTO: RED

Múzeum holokaustu a Židia v Seredi

Múzeum holokaustu v Seredi vzniklo v priestoroch bývalého pracovného a koncentračného tábora v Seredi. Predstavuje autentické miesto viažuce sa k tragickému obdobiu riešenia židovskej otázky na Slovensku počas druhej svetovej vojny. **„Oficiálny názov tábora v Seredi bol Koncentračné stredisko a pracovný tábor pre Židov. Prvá Sereď (od septembra 1941 do augusta 1944) a Druhá Sereď (od septembra 1944 do marca 1945) sú pomenovania prevzaté od preživších väzňov, ktorí prešli táborom. V prvej etape bola Sereď pracovným a v druhej etape koncentračným táborom,“** informuje múzeum na svojej webovej stránke. Vedúcim múzea je Martin Korčok, ktorý sa celú profesionálnu kariéru venuje téme holokaustu a ľudskoprávnym otázkam. Zameriava sa na rozhovory s preživšími a spracováva ich životné príbehy.

Časť múzea je venovaná dobovým fotografiám, predmetom a dokumentom z doby II. sv. vojny. V exteriéri je umiestnený aj pôvodný dobytčí vagón, v ktorom deportovali Židov do koncentračného tábora Auschwitz. Súčasťou múzea je vzdelávacie stredisko, ktoré poskytuje výchovno-vzdelávacie podujatia, semináre a školenia zamerané na oboznamovanie verejnosti so židovskou kultúrou a dopadom holokaustu na život Židov na našom území. Každoročne sa osobám nežidovského pôvodu, ktorí prispeli k záchrane Židov pred holokaustom udeľuje ocenenie „Spravodlivý medzi národmi“. Získali ho aj dve Sereďčanky - Alžbeta Vargová a Jana Hudáková. Na znak zmiernenia a lásky je v mestskom parku v Seredi od roku 2012 vysadená pamätná lipa, ktorú na pamiatku obetí holokaustu spoločne zasadili bývalý predseda TTSK Tibor Mikuš, riaditeľ Múzea židovskej kultúry v Bratislave Pavol Mešťan (zomrel v roku 2022) spoločne s bývalým primátorom mesta Sereď Martinom Tomčányim.

Židia zohrali v histórii nášho mesta významnú úlohu. V roku 1865 tu žilo celkovo 2 443 židov. Obec mala synagógu, modlitebňu, rituálny kúpeľ, starobinec a pekáreň. Okrem iného im patrilo niekoľko podnikov, ako napríklad cukrovar, kávoviny, Frankovka alebo Perlovka. V roku 1938 bývalo v Seredi už len 1200 židov. Mnoho zosnulých má svoj hrob v židovskom cintoríne. Jeho pôvod sa datuje od konca 18. storočia alebo začiatku 19. storočia. Pôvodný židovský cintorín bol na mieste dnešného Domu kultúry. V roku 1777 bolo však vydané nariadenie, ktoré zakázalo pochovávanie v blízkosti domov a obydľí. Židia si preto museli vybudovať nový cintorín, ktorý sa nachádza na Cukrovarskej ulici.

IVETA TÓTHOVÁ, FOTO: RED

Tišnov hostil delegácie svojich partnerských miest

Tišnov zorganizoval stretnutie pre svoje tri spriatelnené mestá. Tišnovčania privítali partnerské mestá počas oficiálneho zasadania zastupiteľstva, kde sa priamo na rokovaní prítomným prihovorili primátor Serede Ondrej Kurbel, primátor Moldavy nad Bodvou Slavomír Borovský a za poľskú samosprávu Sulejów zamestnanec mestského úradu.

Predstavitelia mesta Tišnov predstavili svojim priateľom dokončené investičné akcie. Patria k nim moderný a nadčasovo riešený dom smútku, mestský park, či spojené investície, na ktorých mesto participovalo. Tišnov sa pýši aj nádhernou, čerstvo obnovenou bazilikou Nanebovzatia Panny Márie, ktorá je súčasťou pamiatkovo chráneného areálu Kláštora Porta Coeli. Moravské mestečko sa teší aj prítomnosti exkluzívnej zbierky minerálov a tiež súkromnému kláštornému pivovaru. Mesto Sereď reprezentovala delegácia na čele s primátorom mesta, obohatili ju poslanci mesta Matej Godáš, poslankyňa Martina Hilkovičová a zamestnankyňa radnice Zuzana Slahučková.

ZUZANA SLAHUČKOVÁ

Pred Bazilikou Nanebovzatej Panny Márie, foto: mesto Tišnov

Prezidentka SR pripla stuhy na bojovú zástavu Ženíjnému pluku Sereď

Prezidentka SR a hlavná veliteľka Ozbrojených síl SR Zuzana Čaputová počas slávnostného nástupu dekorovala bordovými a bielymi stuhami bojové zástavy desiatim vojenským útvarom. Tento akt bol významný okamih aj pre **91. ženijný pluk Sereď**, nakoľko vojenská (bojová) zástava predstavuje jeden z hlavných symbolov Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Stuhu sa na bojové zástavy pripevňujú po zmene názvu vojenského útvaru a pri zmene čestného alebo historického názvu.

XI.ročník Memoriálu plk.Štefana Ivana v minifutbale

Občianske združenie UN-VETERAN SLOVAKIA a 91.ženijný pluk Sereď pod záštitou veliteľa Pozemných síl OS SR usporiadali 9. septembra 2023 už XI. ročník „Memoriálu plukovníka Štefana Ivana o putovný pohár veliteľa Pozemných síl OS SR“ v mini futbale.

Plk. Štefan Ivan bol jedným z 42 vojakov, ktorí 19.1. 2006 zahynuli pri návrate z vojenskej misie v Kosove. Letecká katastrofa pri obci Hejce

patrí medzi najtragickejšie udalosti v dejinách Slovenska. Plukovník Štefan Ivan dlhodobo pôsobil v posádke Sereď a svojou ľudskou statočnosťou zostáva navždy príkladom pre všetkých profesionálnych vojakov.

Pripomenuli sme si výročie SNP

Pietnou spomienkou sme si v Sereďi spoločne pripomenuli 79. výročie vypuknutia Slovenského národného povstania. Položením vencov k pamätníku hrdinov SNP v mestskom parku prítomní vzdali hold tým, ktorí na Slovensku v nerovnom boji s fašistickým Nemeckom položili svoje životy.

V Čepeni súťažili o najchutnejší guláš

V sobotu 9. septembra zorganizovala TJ Rozkvet súťaž vo varení gulášu, ktorá bola nielen gastronomickou, ale aj spoločenskou udalosťou. Vášeň pre tradičnú gastronómiu, príjemná spoločnosť a veselá atmosféra sem prilákala súťažiť 11 družstiev. O najlepšom guláši rozhodovala päťčlenná porota. Na prvom mieste sa napokon umiestnila rodina Jelšicová, na druhom AFK PUMA a na treťom Viera Pinkeová. Ceny odovzdal hlavný organizátor Milan Pastorek, primátor mesta Ondrej Kurbel a predseda TJ Rozkvet Peter Martiš.

Výstava ovocia a zeleniny

Jeseň je obdobím, kedy sa záhradkári radi pochvália svojou úrodou. Aj z tohto dôvodu vznikla v minulosti medzi seniormi myšlienka organizovať v Dennom centre výstavu ovocia a zeleniny. Ani tento rok medzi exponátmi nechýbali hrušky, slivky, jablká, mrkva, rajčiny či papriky. Nechýbali ani rôzne druhy tekvic, zaváranín, lekvárov, strukovín či likérov. Čerstvé ovocie a zelenina boli usporiadané vo farebných dekoráciách, čím sa podčiarkla estetika stránka výstavy.

TIETO A ĎALŠIE ČLÁNKY V ŠIRŠOM ROZSAHU S FOTOGRAFIAMI NÁJDETE NA WEBE WWW.SEREDSKENOVINKY.SK

IVETA TÓTHOVÁ, FOTO: RED

Príbehy, do ktorých vstúpili obľúbené platany

Dva platany sú ozdobou Zámockého parku. Neprehliadnete ich, rastú ako dvojčky hneď za portálom. Pozornejší návštevníci parku však vnímajú ich rozdielnosť: kým jeden z nich je vo výbornej kondícii a má predpoklad žiť ešte veľmi veľmi dlho, druhý má už najlepšie roky za sebou. Vylomenie mohutného konára v minulosti zapríčinilo vstup hnilôb do jeho tela. Na radosti mu nepridali ani „dobrodruhovia“, ktorí ho poškodili ohňom a ani betón v jeho mohutných útrobách. Ten tam už našťastie nie je. O predčasného starčeka sa mesto stará najlepšie ako môže. Zdravotné prehliadky absolvoval už niekoľkokrát a pravidelne ho ošetrujú

odborníci. Odťažujú jeho mohutné konáre, snažia sa vybalansovať narušenú statiku orezávaním a chcú mu predĺžiť život, ako to len ide. Prítomnosť dozrievajúceho platanu v našom meste už nebude mať dlhé trvanie. Arboristi to vidia na najviac desať rokov. Snáď budú mať pravdu optimisti a platan bude robiť radosť v meste dlhšie. Prečítajte si o obľúbenom strome Sereďčanov odborne a spoznajte príbehy, do ktorých obdivuhodná dvojica majestátnych stromov vstúpila.

RED

O historických platanoch odborne

V Zámockom parku v Sereďi za kaštieľom rastú dva platany západné (*platanus x hispanica*), pričom jeden z nich v 16. ročníku celoslovenskej ankety Strom roka 2017 získal v hlasovaní 3. miesto. Platan západný (*platanus x hispanica*) bol prihlásený s obvodom kmeňa 188 cm, výškou 19,0 m a s číslom na ploche 447. V rámci ošetrovania bola na ňom realizovaná akustická tomografia za účelom zhodnotenia jeho aktuálneho stavu, jeho perspektívy, prevádzkovej bezpečnosti a určenia rozsahu rezu. Strom patrí medzi senescentné stromy a tomografické vyšetrenie vykazovalo masívny defekt na báze kmeňa. V oblasti kostrového vetvenia bol defekt kompenzovaný a zbytková stena dutiny mala schopnosť spoľahlivo sprostredkovať prenos síl. Vo vyšších partiách koruny boli defekty opäť masívne rozšírené a podľa spracovaného tomografu sa zhoršovali i materiálové vlastnosti zbytkovej steny. V tej dobe sa bolo možné domnievať, že sa jedná o dôsledok aktívneho rozkladu dreva spôsobeného hubou ryšavcom srsnatým (*Inonotu hispidus*).

Platany patria do čeľade platanovité (*lat. Platanaceae*) a pôvodne sa rozšírili zo Spojených štátov amerických a Mexika. Sú to vysoké stromy od 10 až do 50 m, patria medzi veľké, bujné a opadavé stromy s rozložitou, širokou stĺpovitou korunou, s obvodom kmeňa až 6 m. Kôru majú tenkú, šupinatú a exfoliuje v škvrnách a odlupuje sa v nepravidelných šupinách alebo podlhovastých platniach. Škvritá kôra dodáva kmeňu platanov kamuflážny vzhľad. Po olúpaní je možné pozorovať sivozelené mozaikové mapy. Jeho drevo je tvrdé, štiepatelné, ale málo trvanlivé. Zaujímavé sú aj jeho plodové ostré guľôčky s priemerom 2,5 cm, ktoré sú zelené ako nezrelé a hnedé ako zrelé. Padajúce chlpy z listov a najmä plodov, ktoré sa vznášajú vo vzduchu, môžu spôsobovať podráždenie priedušiek a očných spojiviek.

Medzi významných škodcov patria húsenice motýľa *Phyllonorycter* platani z rodu ploskáčik (*Phyllonorycter*), ktoré vyzierajú listové pletivá a vytvárajú na nich chodbičky v podobe plošných mín. Na Slovensku bol zistený na všetkých druhoch platanov. Dôležitá je mechanická ochrana v podobe zhrabovania opadnutých listov, čím sa redukuje početnosť prezimujúcich štádií škodcu. Na Slovensku sa použila v niektorých mestách aj metóda mikroinjektáže účinnej látky do vodných pletív. Ďalším škodcom je napríklad bzdocha sietnička platanová (*Corythucha ciliata*) a jej larvy, ktoré vysávajú z listov hostiteľa listové šťavy. Ich poškodzovanie je vždy mierne, ale v prípade pravidelného ročného opakovania spolu s kombináciou niektorých hubových ochorení, môže spôsobiť chradnutie platanu a napokon aj jeho úhyn. Škodca sa vyskytuje najmä v parkoch a indikátorom je nápadné svetlé zafarbenie listov. Veľmi nebezpečnou je aj infekcia spôsobená uhliarikom páleným (*Kretzschmaria deusta*), ktorý patrí medzi patogénne huby rozkladajúce drevo predovšetkým listnatých stromov. Typické sú preň kovové až modravo-čierne plodnice. Povrch plodnice je guľato zvalený, v dobe zrelosti čierny a pripomínajúci tekutý asfalt alebo lávu.

Starovekí Egypťania platan uctievali a bol podávaný ako posilňujúci nápoj alebo ako jedlo mŕtvym pre vstup do duchovného kráľovstva.

RNDr. PaedDr. Bc. DANIELA VAŠKOVÁ KASÁKOVÁ

Štefan Székely, arborista

Vysoko v korune platanu som sa pohyboval viackrát, dotýkal som sa jeho mocných konárov a zblízka som videl aj jeho bolestivé časti. Ja sa so stromami zhovára-
ram. Je to zvláštne, no zázračným spôsobom vnímam osobnosť platanu a rovnakú skúsenosť mi potvrdili kolegovia, arboristi. Je to vzácny pocit.

Čas strávený v korune plyní inak. Neviem vtedy, čo sa deje na svete, či niekde zúri vojna, koľko ma budú stáť pohonné hmoty, kto mi čo dlží. Nič. Každodenné starosti vtedy neexistujú.

Niekedy sa vďaka tomuto prepojeniu stanem súčasťou stromu a zrazu rozmýšľam ako on. Ak platan ošetrujem, uvažujem: kde tento konár skrátiť? Čo by sa mu najviac páčilo? Čo by mu prinieslo najväčší osôh? Vnímam jeho obrovské ramená.

Chcem mu ubrať z jeho ťažkého bremena, veď nosí tony dreva. Nemotome a nebezpečne sa nakláňa ku kaštielu. Viem, že strom má šancu žiť, stále tlačí mladé výhonky, ale jeho najväčším problémom je jeho zlá statika.

Norbert Daniš, klavirista

Platan v Seredskom parku vnímam ako monument celého parku. Moje posledné „stretnutie“ s ním bolo na tohtoročnom Vatafeste, kedy vytváral krásny obraz na videách a fotkách. Úžas vzbudil aj u mojich priateľov zo Slovenska, ktorí si prišli vychutnať môj koncert a atmosféru seredského festivalu. A úprimne, musíte uznať, že pri letných 37 stupňoch je takýto krásny strom aj skvelým a praktickým spoločníkom, pretože vytváral pre ľudí obrovský tieň, vďaka ktorému mohli na koncerte zostať. Tento strom patrí k Seredi a myslím, že navždy zostane v oku každého Seredčana.

Rastislav Petrovič, miestny historik

Krátko po tom, ako gróf Karol Esterházy v roku 1817 získal Seredské panstvo spolu s kaštieľom, začal s prestavbou kaštiela vo vtedy módnom klasicistickom štýle. Okrem toho na plochách bývalého hradu a hradných priekop založil prírodno-krajinársky anglický park. Na nádvorí vtedy posadili aj dva platany javorolisté a orech čierny pri novopostavenom rizalite (1820), časti kaštiela známej ako vináreň. Vek stromov je 200 plus a pár rokov. Platany počas svojho života „videli“ v roku 1823 zrútenie staticky narušenej hradnej veže, čo dovtedy stála v strede nádvorja kaštiela, príchod novej majiteľky Seredského panstva francúzskej kňažnej Angeliky d'Alsace, domácich a zahraničných aristokratov, ktorých hostil počas polovačiek v Seredi jej manžel. Videli príchod posledného šľachtického majiteľa kaštiela baróna Ohrensteina a jeho rodiny, vojnové rabovačky kaštiela, či prestavbu kaštiela na sídlo Okresného národného výboru (ONV) v Seredi v roku 1949, ako aj pompézny pohreb predsedu ONV Jozefa Cicáka v roku 1956, ktorého

katafalk stál pod platanmi. Sledovali žiakov ponáhľajúcich sa do Ľudovej školy umenia, či do krúžkov v Pionierskom dome, ale aj prvomájové programy, koncerty a filmové premietania v amfiteátri. Pod ich konármi sa počas archeologického výskumu v rokoch 1984 – 1992 zo zeme vynáral stratený Šintavský vodný hrad. Pozerali na začiatok rekonštrukcie kaštiela v roku 1986, na jej predčasné ukončenie v roku 1992 a následnú postupnú devastáciu kaštiela. Žiaľ, životnosť jedného platanu ohrozuje drevokazná huba. V roku 1949 sa platany „otvorili“ a dutiny stromov slúžili ako skrýše pri hrách detí. Neskôr boli dutiny vyplnené tehlovým murivom s cementovou maltou, ktoré stromy po čase obrástli. No nedávno sa jeden strom opäť „otvoril“. Oba platany museli byť odborne ošetrené arboristami. Dožijú sa platany ešte znovuzrodenia kaštiela?

Viera Klčová, fotografka

Scenériu so známymi seredskými platanmi si pri mojej práci vyberám veľmi rada. Najviac sa mi pri nich darí tvoriť pôsobivé svadobné fotografie mladým zaľúbencom. Platany v parku sú očarujúce v každom ročnom období. Z mohutných stromov sála neskutočná objímajúca energia, ktorú cítim ja ako fotografka a verím, že ich energia prúdi ďalej cez moje fotografie.

Dušan Irsák, milovník stromov

S týmito platanmi som rástol. Sú to moje obľúbené stromy v parku. Ten odumierajúci jediniec má podľa môjho názoru ešte veľa rokov života pred sebou. Je to nezmar. Prežil úrazy, necitlivé zásahy človeka, bol zaliaty betónom a predsa stále je krásny! Na jar ho mesto ošetruje. Arboristi ho orezávajú, verím, že to robia citlivo a stromu pomáhajú. Všimnite si, ako rýchlo dokáže vyhnáť prírastky na jar! Bolo by veľmi dobré, keby sa mesto postaralo o skultúrnenie okolia platanov v ich okolí možno 25 metrov štvorcových.

Kým jeden z dvojice platanov (na fotke vpravo) je vo výbornej kondícii a má predpoklad žiť ešte veľmi dlho, druhý (na fotke vľavo) má už najlepšie roky za sebou. Všimnite si veľkosť korún oboch stromov: senescentný - dozrievajúci platan má korunu o poznanie menšiu. Arboristi odťažujú jeho mohutné konáre a snažia sa vybalansovať jeho narušenú statiku.

(FOTO: ZUZANA SLAHUČKOVÁ)

Ľadovňa. Čo s ňou bude ďalej?

Počas uplynulého leta mohli Seredčania v internetovom priestore, no najmä naživo, sledovať nevšedný výskum v našom v Zámockom parku. Pod dohľadom Krajského pamiatkového úradu Trnava tu dobrovoľníci a aktivisti objavovali historické fragmenty, stojace na základoch vodného hradu Šintava. Deň čo deň sa verejnosť nadchýňala novými zverejňovanými objavmi. Dnes, po ukončení prác, sa ale pýtajú, čo bude s ľadovňou ďalej.

Odkrývanie ľadovne iniciovalo a následne so súhlasom mesta Sered' a Krajského pamiatkového úradu Trnava (KPÚ), realizovalo OZ Seredské nábrežie a rôzni dobrovoľníci z mesta i okolia. Odkrytý objekt a v ňom zakonzervované predmety sú pritom nepredstaviteľne vzácnou sondou naprieč storočiami. „Ľadovňa vznikla za účelom uskladnenia potravín. V zime ju plnili nalámaným ľadom z blízkeho Váhu a ten, uložený na sene či pilinách, dokázal udržať potraviny čerstvé až do nasledujúcej zimy,“ vysvetlil Richard Hričovský, predseda OZ Seredské nábrežie.

Ľadovňa, akú ju odkryli dobrovoľníci tento rok, vznikla prestavbou, na začiatku 20. storočia. Napája sa na starší objekt. Počas svojej histórie prevzala ľadovňa funkciu skladiska zdravotníckeho materiálu a dokonca slúžila k uskladneniu amputovaných častí tiel vojakov v rámci fungovania poľného lazaretu, ktorý tu v apríli 1945 dočasne zriadila Červená armáda. Po druhej svetovej vojne bola ľadovňa zasypaná a upadla do zabudnutia.

Objavitelia Panskej ľadovne, Richard Hričovský (vľavo) a Patrik Eckert veria, že z odkrytej pamiatky vznikne expozícia. foto: OZ Seredské nábrežie

Mesto Sered' zatiaľ nenieslo náklady s realizovanými výkopovými prácami, zabezpečilo len odvoz preosiatej zeminu a oslovilo sponzorov, ktorí sa následne rozhodli OZ Seredské nábrežie rôznymi formami podporiť.

Dnes sú výkopové práce ukončené. Archeológovia z KPÚ niekoľkokrát uskutočnili kontrolu miesta a zaslali občianskemu združeniu a mestu Sered' svoje odborné stanovisko. **V zmysle jeho rozhodnutia musí Sered', ako majiteľ pozemkov, zabezpečiť ochranu vykopávok pred poveternostnými vplyvmi. KPÚ nariaďuje aj vykonanie archeologického výskumu na mieste ľadovne a jej okolí.**

Predseda OZ Seredské nábrežie Richard Hričovský verí v budúcnosť ľadovne. „Naša niekoľkomesačná práca, ktorú sme vykonávali nezištne a bez akýchkoľvek dotácií, musí pokračovať a pevne veríme, že mesto Sered' dotiahne tento projekt do úspešného konca v podobe expozície. Projekt Panskej ľadovne v Seredi môže ponúknuť pohľad do minulosti pre ďalšie generácie a zatriktívni mesto Sered',“ myslí si Hričovský. Zdôrazňuje, že je potrebné sa začať zaoberať financovaním nielen na úrovni rozpočtu nášho mesta. „Projekt takéhoto významu a rozmerov nevidelo mesto Sered' desiatky rokov a má potenciál byť významným vzdelávacím prvkom pre náš región. OZ Seredské nábrežie bude naďalej v rámci možností maximálne nápomocné pre potreby výskumu, pod odborným dohľadom, či pri vzniku lapidária alebo akejkoľvek expozície,“ uzavrel predseda OZ.

Na ťahu je teda mesto. V tomto momente je v neľahkej pozícii, nakoľko hľadá zdroje financovania, s ktorými pred pár mesiacmi vôbec nerátalo. Zároveň bojuje s časom, keďže uzatvorenie odkopanej ľadovne je nutné stihnúť do niekoľkých týždňov, resp. do prvých mrazov. Tie by mohli zapríčiniť degradáciu obnažených častí ľadovne. „Vážim si prácu, ktorú vykonali dobrovoľníci. Je dôležité, aby verejnosť vedela, že začiatku výkopových prác predchádzal okrem ďalších súhlasov aj súhlas mesta Sered' s ich plánovanými aktivitami. Po vyjadrení KPÚ z konca augusta 2023 sa snažíme nájsť zdroje v dostatočnom objeme, aby ľadovňa nemusela byť zakonzervovaná opätovným zakopaním, ale vhodne prekrytá, a teda dočasne zabezpečená proti poveternostným vplyvom,“ zhodnotil primátor Serede Ondrej Kurbel.

ZUZANA SLAHUČKOVÁ
FOTO: OZ SEREDSKÉ NÁBREŽIE

JUDr. EDITA ČERVEŇOVÁ,
poslankyňa MsZ Sereď
za volebný obvod č.1,
editcervenova@gmail.com

Počiatočnú eufóriu s objavením ľadovne vystriedala realita, kedy samospráva musí nájsť financie na zabezpečenie objektu. Mestský rozpočet je obmedzený a na takéto výdavky nemáme vyčlenené peniaze. Preto je potrebné oboznámiť nielen poslancov, ale aj obyvateľov s tým, čo bude alebo nebude ďalej s vykopanou ľadovňou. Vážim si prácu, ktorú nezištne členovia OZ Sereďské nábrežie vykonali. Chápem aj odhodlanie a nadšenie z objavu, no na mňa sú ale celá práca, oploštenie a neupravené okolie zatiaľ neestetické a neefektívne, pokiaľ tie práce nevykonávajú archeológovia z archeologického ústavu na základe zákonných postupov a v zmysle zákona. Pokiaľ ju robia len nadšenci, vidím v tom problém z hľadiska posúdenia opodstatnenosti vykopávok, hodnoty objavov a znášania výdavkov. Ja osobne si ale v tejto súvislosti kladím aj ďalšie otázky. Jednou z kľúčových je, že Krajský pamiatkový úrad Trnava vydal rozhodnutie, ktoré nariaďuje mestu Sereď vykonať archeologický, predstihový a záchranný výskum až 30. 8. 2023. Na základe čoho sa teda začali archeologické vykopávky? Verím, že OZ Sereďské nábrežie nevykonávalo práce na päsť, no takéto kroky musia byť aj právne v poriadku. Je dôležité teda vedieť, kto vydal v čase začatia prác povolenie na tieto archeologické vykopávky a aké kritériá boli zohľadnené. Transparentnosť je aj v tomto procese dôležitá. Obzvlášť, ak sa vykopávky vykonávajú na mestskom pozemku, ktorý je v chránenom území. Ako som spomínala vyššie, ďalšou dôležitou

otázkou je, kto bude nieť náklady spojené s ochranou a zakonzervovaním ľadovne. Zabezpečenie a udržiavanie historických miest je vždy finančne náročné a treba zvážiť aj to, kto bude za tento objekt zodpovedný. (Bude treba zabrániť vstupu nepovolánym osobám). Mesto by preto malo oboznámiť občanov so všetkými relevantnými informáciami o ľadovni, vrátane finančných nákladov, koľko mesto investovalo (aj odvoz sute, hlíny, odpadu je možné vyčíslieť, aj to má hodnotu, ktorú znášalo mesto). Rozhodnutia musíme robiť na základe transparentnosti, ale zároveň zohľadniť názory obyvateľov mesta. Opakujem, vážim si prácu dobrovoľníkov a verím, že sa podarí dotiahnuť do konca všetky náležitosti.

Ing. MARTINA HILKOVIČOVÁ,
poslankyňa MsZ Sereď
za volebný obvod č.1,
martina.hilkovicova@gmail.com,
podpredseda oz VODNÝ HRAD

Za vykopávkou panskej ľadovne v Zámockom parku je nadšenie dvoch mladých ľudí pre históriu. Počas letných mesiacov nás na sociálnych sieťach prostredníctvom príspevkov cez oz Sereďské nábrežie informovali o prebiehajúcich prácach. Svojím zanietením získali pre históriu vyznávačov medzi staršími aj mladšími obyvateľmi mesta Sereď. Za zaujímavými príspevkami, ktoré sa čítali s neuveriteľnou ľahkosťou, sa však ukrývala najmä tvrdá práca. Tvrdéj práci predchádzal záujem o históriu a bohaté dejiny mesta. Jeden z nadšencov, Patrik Eckert, sa už v detstve zaujímal o všetko, čo súvisí s minulosťou mesta, novovekou či stredovekou. Od svojich približne desiatich rokov za zúčastnil ako dobrovoľník na mnohých brigádach organizovaných oz VODNÝ HRAD v kaštieli. Výkop neodhalil iba objekt z 20. storočia, ako bol pôvodný zámer.

Murivo je staršie. Zo staršieho archeologického výskumu vyplýva, že ľadovňa je situovaná v bývalej vodnej priekope vodného hradu Šintava. Na dne ľadovne sa odhalili základy stredovekého opevnenia hradu z asi 14. storočia. Táto architektúra patrí k najhodnotnejším stredovekým pozostatkom kultúrnej pamiatky. Pamiatkovým úradom bolo preto nariadené vykonať archeologický výskum na dne bývalej ľadovne. Zahĺbený objekt ľadovne vytvára vynikajúci predpoklad pre prezentáciu stredovekého opevnenia hradu. Sprístupnenie expozície stredovekých dejín objektu verejnosti závisí aj od výsledkov archeologického výskumu. Zároveň architektonicko-historický výskum umožní vypracovať aj návrh obnovy a prezentácie. Dôležité je hľadať pre tieto zábery finančné zdroje. Na záchranu kultúrneho dedičstva sú zamerané rôzne dotačné a grantové výzvy štátnych aj európskych inštitúcií. Napríklad na podporu projektov identifikácie, dokumentácie, prezentácie alebo využitia pamiatkového fondu je zameraný podprogram 1.1. Obnova kultúrnych pamiatok dotačného programu Ministerstva kultúry. Taktiež každoročne vyhlasuje dotačné výzvy TTSK. Jednou z nich je dotácia na podporu regionálneho rozvoja, na zvyšovanie atraktivity územia rekonštrukciou národných kultúrnych pamiatok a tým vytvorením podmienok pre rozvoj cestovného ruchu. Mesto môže vypracovať projekt, sledovať aktuálne grantové výzvy a v prípade vyhlásenia podať žiadosť o dotáciu.

PATRIK ECKERT,
člen sociálnej a kultúrnej
komisie pri MsZ v Sereďi,
spoluobjaviteľ ľadovne

Niektorí z vás možno nevedia, že v našom meste sa nachádza historická pamiatka, ktorá nás spája so zaujímavými dobovými udalosťami

- ľadovňa. Tento unikátny objekt kedysi slúžil našim predkom ako mraznička, neskôr ako nemý svedok udalostí 2. svetovej vojny. Dnes je to symbol našej histórie, ktorý je potrebné zachovať pre budúce generácie.

Ľadovňa v Sereďi nie je len náhodným kamenným obalom. Na jej podlaží boli nájdené aj ďalšie pozostatky stredovekého vodného hradu Šintava, čo z nej robí miesto s ešte bohatšou históriou. Je to skutočný klenot, ktorý nám pripomína, ako naši predkovia žili a hospodárili.

Pôvodným zámerom bolo, že po jej preskúmaní, potvrdení niektorých „mýtov“ a dobových reálií, bude opätovne zasypaná a mestu tak nevzniknú žiadne náklady. Avšak masívna podpora verejnosti, ako aj vyjadrenia kompetentných orgánov, nás utvrdili v tom, že má zmysel pokračovať.

Preto otázka, ktorá nás dnes trápi, je, čo ďalej s touto vzácnou pamiatkou? Je potrebné ju zakonzervovať a udržiavať, aby v nej bolo možné v budúcnosti vytvoriť expozíciu a zostala našou súčasťou aj pre budúce generácie. To však nie je jednoduchá úloha. Mesto Sereď, ako mnohé iné, čelí finančným výzvam. Zachovanie ľadovne si vyžaduje investície, ktoré nie vždy môžeme ľahko nájsť v rozpočte mesta. Preto sa musíme pozrieť na rôzne iné možné spôsoby financovania tohto projektu. Musíme hľadať granty, výzvy a spolupracovať s organizáciami a dobrovoľníkmi, ktorí majú záujem o zachovanie histórie. Je to kúsok našej identity, ktorý nám pripomína naše korene a minulosť tohto krásneho regiónu. Musíme spoločne nájsť spôsoby, ako tento cenný klenot zachovať a zároveň zabezpečiť jeho udržateľnú budúcnosť.

Naše úsilie a odhodlanie môžu pomôcť zachovať ľadovňu v Sereďi a posilniť našu väzbu s minulosťou. Je to úloha, ktorú môžeme zvládnuť spoločne a som presvedčený, že nám to stojí za to.

Sme v tom spolu, Sereďčania. Dajme tejto historickej pamiatke druhý život a nechajme ju svietiť v našom meste ako niečo, na čo budeme hrdí aj o desiatky rokov.

Celoplošný zákaz parkovania na chodníkoch

Na väčšine chodníkov sa legálne parkovať nemôže. Od prvého októbra 2023 si podľa novely zákona o cestnej premávke za parkovanie na chodníkoch na to neprispôbených zaplatíte pokutu do sto eur. Ako sa na túto celoslovenskú novinku pripravila Sereď?

Mestská polícia Sereď upozorňuje, že parkovať na chodníku bude úplne zakázané s výnimkou osobitne vyznačených miest. „Pri riešení priestupkov parkovania na chodníkoch, bude policajť individuálne posudzovať každé porušenie. Bude zohľadňovať závažnosť, okolnosti a spôsob spáchania konkrétneho priestupku. Vodiči už nebudú môcť parkovať napríklad pri materskej škole na

ulici D. Štúra, v niektorých častiach Dlhej ulice, na Šulekovskej a iných uliciach tak, ako boli doteraz zvyknutí,“ upozorňuje zástupca náčelníka Mestskej polície v Sereďi Peter Sokol. Dodáva, že prvé týždne praxe budú situáciu vyhodnocovať a je možné, že v súčinnosti s mestom pristúpi polícia k novým opatreniam. Tie sa budú snažiť situáciu riešiť k všestrannej spokojnosti.

Cieľom je vyššia bezpečnosť chodcov

Chodníky sú hlavne pre chodcov. Neboli budované na dlhodobé parkovanie, nemajú primerane dimenzované podložie a parkovaním sa ničia. Nástupom automobilizmu

sa neprimerane často začali využívať na odstavovanie vozidiel, pričom sa chodci dostali do pozície utláčaných užívateľov svojho priestoru.

Michal Klinka zo seredskej radnice vysvetlil, že Sereď už s ohlásenou novelou zákona na chodníkoch vo svojej správe parkovanie vyznačila. „Mesto tak urobilo v súčinnosti s Mestskou políciou a po konzultácii s Dopravným inšpektorátom Galanta. Na chodníkoch, kde zostal dostatočný priestor aj pre chodcov, sa z časti vyznačil priestor pre autá dopravnými značkami a umožnilo sa parkovanie. Jednalo sa napríklad o ulice Vinárska, D. Štúra, Vonkajší rad, Pažitná, Legionárska, Dolnomajerská, A. Hlinku alebo Garbiarska. V zmysle označenia tam vozidlá môžu parkovať,“ uviedol.

„Jednalo sa väčšinou o miesta, kde sa aj v minulosti parkovalo a týmto riešením sa parkovacie miesta zlegalizovali“, doplnil Peter Sokol. Zdôraznil, že v Sereďi bolo už aj v minulosti doplnených veľa miest na parkovanie na chodníkoch. „Z tohto dôvodu k veľkému úbytku parkovacích miest novelou zákona v Sereďi nepríde,“ objasnil Sokol.

Aká bude prax?

Sereď tvrdí, že je na parkovanie na chodníkoch pripravená. Polícia upozorňuje, že na dodržiavanie zákona bude dohliadať, avšak v jeho praxi vidí aj nesystémovosť. „Ako aj iné zákony na Slovensku, tak aj tento zákon bol robený nesystémovo a v nesúlade s inými predpismi. Väčšina vozoviek v meste je úzka, ich šírka postačuje akurát na prejazd jedného vozidla v každom smere. Úplným zákazom parkovať na chodníku nastáva situácia, že vozidlo musí parkovať na ceste, kde ale vodič musí dbať na ponechanie voľnej šírky vozovky šesť metrov. Toto väčšina ciest nespĺňa, na čo si treba dávať pozor,“ uzavrel Sokol.

Chodníky, verejné priestranstvá a k nim prilahlá zeleň a voľné plochy plnia dôležitú úlohu pre komunitný život a vytvárajú podmienky pre zdravý život v mestách. Ten by nemal strácať na svojom význame na úkor parkovania.

Zdroj: internet

ZUZANA SLAHUČKOVÁ

Rady pre vyššiu bezpečnosť našich seniorov

1. Zamykajte dvere, zatvárajte okná a nenechávajte kľúče vo dverách alebo pod dverami ani v čase Vašej krátkej neprítomnosti.
2. Neznámych ľudí nikdy nevpušťajte do domu. V prípade odpisu elektriny, plynu a vody si vypýtajte služobný preukaz a overte si ich činnosť na príslušnom úrade.
3. Vyhýbajte sa tmavým miestam a odľahlým uličkám.

4. Kabelku a peňaženku majte vždy pod dohľadom, nenechávajte ju v obchodoch na policiach a ani v nákupných vozíkoch.
5. V čase zníženej viditeľnosti a počas pohybu po vozovkách používajte reflexné prvky. Neobliekajte sa do čierneho odevu, vodiči vás nemusia zbrať.
6. Dodržiavajte pravidlá cestnej premávky. Nepoužívajte bicykle na prepravu ťažkých nákladov a

- mimo obce používajte ochrannú prilbu.
7. Nenoste pri sebe väčšiu sumu peňazí, ak to nepotrebuje.
 8. Nechváľte sa svojim majetkom a úsporami.
 9. Nenechajte sa tlačiť do podpisu čohokoľvek, s čím si nie ste istí alebo nemáte dost informácií. V prípade podpisovania dokumentov požiadajte dôveryhodnú

- osobu, aby bola pri podpisovaní účastná a všetko skontrolovala.
10. V prípade nebezpečenstva volajte neodkladne na jedno z dôležitých telefónnych čísel.
- 159 Mestská polícia, 158 polícia, 155 Záchraná zdravotná služba, 150 Hasičský a záchranný zbor, 112 Integrovaný záchranný systém

Do seredských škôl nastúpilo v septembri viac ako 2200 detí

Na úvod si pripomeňme, že pred 20 rokmi ZŠ v Seredi navštevovalo 1 900 žiakov. Následne počet začal klesať až do šk. roku 2017/2018, kedy to bolo len necelých 1 350 žiakov. Od tohto obdobia každoročne počet žiakov opäť narastá – v minulom roku to bolo 1570 žiakov a v tomto ich je 1630. Nárast súvisí aj so začlenením žiakov z Ukrajiny. V minulom šk. roku sa ich na našich školách vzdelávalo viac ako 40. Silvia Kováčová, poverená vedúca Odd. školstva, športu a kultúry na MsÚ vysvetlila, že z dôvodu nárastu počtu žiakov mesto pripravuje žiadosť o finančné prostriedky a plánuje realizovať predstavbu 2 školských bytov na 3 triedy, modernizáciu priestorov kuchyne a zabezpečenie bezbariérový prístup.

Materské školy bude v tomto roku navštevovať 495 detí. Takéto počty detí boli v Seredi aj pred 20 rokmi. Potom počet detí mierne klesal a v šk. roku 2009/2010 ich bolo v MŠ 437, následne počet detí začal opäť stúpať. Silvia Kováčová uvádza: „Dôvodom je aj zavedenie povinného predprimárneho vzdelávania pre 5-ročné deti a začlenenie detí z Ukrajiny. Z toho dôvodu sme najskôr rozšírili kapacitu o 1 triedu z rozpočtu mesta a následne rekonštrukciou a prístavbou zvyšujeme kapacitu MŠ D. Štúra o ďalšie 2 triedy.“

ZŠ Juraja Fándlyho navštevuje 715 žiakov (97 prvákov). Celý rok sa na škole bude niesť v duchu 40. výročia založenia. Škola získala malý grant z nadácie SPP na obnovu školskej záhrady, pokračuje v zavádzaní nových foriem a metód do výchovno - vzdelávacieho

procesu. Pripravuje sa tak na plynulý prechod vzdelávania podľa novej kurikulárnej reformy.

ZŠ J.A.Komenského navštevuje 592 žiakov (64 prvákov). Národný inštitút vzdelávania a mládeže v SR zaradil školu medzi lídrov v kurikulárnych zmenách. Ako jedna z 39. škôl v SR je zapojená do postupného zavádzania nového štátneho vzdelávacieho programu. Škola má doposiaľ ako jediná škola v SR aj titul aktívna škola.

Cirkevnú ZŠ sv. Cyrila a Metoda navštevuje 268 žiakov (44 prvákov). Škola má v novom šk. roku pripravených mnoho projektov, zameraných na zdravie, psychiku a moderný spôsob vyučovania. Vytvorila nové projektové vyučovanie a prepája jednotlivé predmety. Novinkou sú aj krúžky určené pre programátorov a bádateľov, chemikov a šachistov.

Špeciálnu ZŠ navštevuje 55 žiakov (3 prváci). V tomto šk. roku sa škola zameriava na maximálnu mieru rozvíjania kľúčových kompetencií žiakov v závislosti od ich individuálnych možností. Bude využívať inovatívne učebné štýly a rozvíjať znalosť žiakov aj v oblasti informačných a komunikačných technológií.

Materská škola ul. D. Štúra navštevuje 250 detí (predškôláci 82 a deti ml. ako 3 roky 29).

Materská škola Ul. Komenského navštevuje 245 detí (predškôláci 87 a deti ml. ako 3 roky 18).

ZUŠ navštevuje 650 žiakov, z toho elok. pracovisko Pata 15.

IVETA TÓTHOVÁ

Prvé kolo novej súťaže Slovenský pohár GRAVEL

Slovenský zväz cyklistiky, odvetvie Cyklistika pre všetkých zorganizoval po prvýkrát v histórii celoslovenskú súťaž o body do Slovenského pohára a o tituly majstrov SR v disciplíne GRAVEL. Súťaž pozostáva z troch kôl + majstrovstiev Slovenska. Prvé kolo súťaže Slovenský pohár GRAVEL sa konalo v Seredi a usporiadal ho Cyklistický klub AB Sered'. Riaditeľ pretekov Tibor Nešták uviedol: „Prvou septembrovou sobotou začala na Slovensku písať súťažnú históriu mladá atraktívna cyklistická disciplína Gravel. Kombinuje rýchlu jazdu v ľahšom teréne mimo cestnej premávky, teda prvky cyklokrosu, horskej i cestnej cyklistiky a získava si stále väčšiu pozornosť aj u nás.“

Seredčania na nočnom behu

V sobotu 2. septembra sa konal 10. ročník BEHU NOČNOU ŠALOOU. Na štart sa postavilo 977 súťažiacich a medzi nimi aj bežci zo seredského tímu BAJKORUN v zložení Erik Macháč, Jana Vašková, Silvia Strigáčová, Dominik Pavlík, Mariana Jomová a Branislav Andráš. Trať merala 7 300 metrov. Výraznejší úspech zo

seredského tímu získala Mariana Jomová a to 2. miesto vo svojej kategórii a takisto získala pohár za najstaršiu účastníčku behu.

Hokejbalový turnaj v Strednom Čepení

V nedeľu 27. augusta sa na ihrisku TJ Rozkvet konal hokejbalový turnaj, ktorý priniesol napätie a nečakané momenty. „Tímy preukázali svoju schopnosť kolektívne pracovať, videli sme rýchle reakcie a presné strely na bránku. Vzhľadom na to, že hokejbal je rýchly a dynamický šport, každý zo zápasov bol skvelý a vzrušujúci,“ uviedol organizátor Patrik Vondena.

Bušákov cyklomemoriál

Členovia ORF Cosmos zorganizovali 15. septembra tretí ročník BUŠÁKOVHO CYKLOMEMORIÁLU. Je venovaný pamiatke Milana Buchu, ktorý navždy opustil svoju rodinu, priateľov, kolegov a poslanecký zbor 2. februára 2021. Cyklomemoriál bol založený na jeho počesť, keďže najväčším koníčkom Milana Buchu bolo bicyklovanie. Trasa aj tento rok viedla zo Serede do Hlohovca a späť. Zúčastnilo sa ho cez 80 cyklistov z radov rodiny, priateľov a cosmosákov.

IVETA TÓTHOVÁ

HYZA
Upínací koleso

miartankovia

Tatralandia
Dobrodružstvo a zábava

PÉDAL
Všetchní přátelé

Turbo

albi

YUM EARTH
živé

Capri-Sun

tuli

Maxik
Enviráček

Panský hostinec U zlatého gryfa

Esterházyovský zájazdny hostinec gryf (neskôr ichtner)

V 70. rokoch 20. storočia bola značná časť centra Sereď zburaná kvôli výstavbe panelových domov. V snahe priblížiť súčasným obyvateľom výzor starej Sereď, predstavíme niektoré významnejšie neexistujúce budovy.

Panský hostinec *U zlatého gryfa* (gryf: *bájny vták – v erbe rodu Esterházy*) bol najväčší z troch barokových hostincov, ktoré stáli v Sereď. Nachádzal sa vpravo od rímskokatolíckeho kostola na dnešnej Ulici M. R. Štefánika. Neskôr bol známy ako *Lichtnerov hotel*, po roku 1952 ako *Staré vinárske závody*. Od roku 1952 totiž v ňom sídlila firma Hubert, výrobca známeho sektu, presťahovaná do Sereď z Bratislavy. Rozsiahla prízemná budova mala tvar písmena U, v strede s veľkým klenutým vstupným prejazdom. V strede od ulice bol vstup ozdobený trojuholníkovým štítom s plastikou bájneho vtáka gryfa. Budova hostinca mala rozsiahle pivničné priestory, na dvore bola veľká vozovňa pre koče a maštal'. Zájazdny hostinec postavili v roku 1735. Poskytoval stravovacie aj ubytovacie služby. Budovu hostinca zbúrali v roku 1979 a na jeho mieste stoja dnes nové budovy firmy Hubert.

Esterházyovský hostinec bol ponímaný ako honosný, o čom svedčí aj jeho pôvodný názov *Ad aureum griphum – U zlatého gryfa*. Tento hostinec, ktorý niektoré pramene nazývajú aj *Lusthaus*, mal slúžiť putujúcim príslušníkom vyšších vrstiev neskorofeodálnej spoločnosti a okrem prenocovania poskytoval aj niektoré formy dobovej barokovej zábavy. Aj keď

ho panstvo vystavalo v strede svojho poddanského mestečka, v roku 1783 bol už v prenájme za vysokú sumu 700 zlatých ročne. Ako sme spomenul objekt mal veľké pivničné priestory, do ktorých sa dalo uskladniť až 4000 urien vína, pričom polovicu týchto priestorov užíval nájomca a druhú si ponechalo panstvo na uskladnenie vlastného vína. Panský hostinec si pre veľkú čistotu a vzornú obsluhu všimol aj nemecký cestovateľ Christian Seipp, ktorý ho spomína vo svojom cestopise vydanom v roku 1793.

V blízkosti hostinca U zlatého gryfa bola krčma, určená pre širšie vrstvy a najmä miestne obyvateľstvo. V tejto krčme, ktorá bola predtým obecnu jatku, polovicu roka čapoval víno, pivo a pálenku zemepán a druhú polovicu správa mestečka – obe strany túto činnosť najčastejšie prenajímali niektorému z miestnych Židov.

V roku 1903 sa vtedy už v *Lichtnerovom hostinci* (Karol Lichtner bol nájomcom hostinca a v meste sa zaužívalo pomenovanie podľa neho) v Sereď premietal prvýkrát film. O premietanie filmov sa v Sereď ako prvý zaslúžil Žigmund Adler, ktorý vlastnil modernú technológiu označenú ako špičkovú. Bol držiteľom prestížneho ocenenia Grand prix. Od roku 1910 mal hostinec svoju vlastnú miestnosť na premietanie filmov. Neskôr, najmä počas obdobia I. Československej republiky po roku 1918 sa v priestoroch hostinca hrávali divadelné hry, konali sa rôzne plesy a zábavy, prednášky a pod. V hostinci malo svoju stálu scénu aj bábkové divadlo, ktoré viedol učiteľ Jozef Bittner. V roku 1944 sa obci podarilo odkúpiť Lichtnerov hostinec na kultúrne ciele. Napokon v roku 1952, sa do jeho priestorov nasťahovala firma Hubert.

EVA VRABCOVÁ

Príbeh maľovanej truhlice

V roku 2021 sme obohatili zbierky Mestského múzea v Sereď o maľovanú truhlicu s tulipánovým motívom z 19. storočia.

Jej osud a príbeh sa odvíjal od trvalého či prechodného pobytu jej majiteľov, putovala z miesta Hájske do Paty a Sereď. Vo vnútri truhlice sa nachádza na spodnej časti horného veka rukopisný záznam *Chudáčik Magdaléna, roku pána 1879.*, fragment grafiky s dámami a fragment nápisu spolku „...invalidů československých legií...“ Magdaléna, dcéra Jána Chudátseka a Evy Pavelekovej sa vydala v roku 1876 za Jozefa Apaloviča a truhlicu dostala

do svadobnej výbavy. Rok zápisu na truhlici je zhodný s rokom, kedy sa Magdaléna a Jozefovi narodil syn Štefan. Predpokladáme, že truhlica bola vyrobená niekedy pred sobášom

v neznámej stolárskej dielni. Od pôvodného majiteľa – Magdalény Apalovičovej Chudáčikovej z Hájskeho ju získala vnučka Bernardína Práznovská a neskôr pravnúčka Daniela Práznovská.

Zakonzervovanie a muzeálne reštaurovanie zbierkového predmetu na expozíčné účely v sume 1 266,00 eur bolo ukončené v roku 2022. **Prednáška reštaurátorky Mgr. art. Veroniky Daneček Šmigrovskej o reštaurovaní truhlice sa uskutoční dňa 6. októbra 2023 o 17.00 hod. v Mestskom múzeu v Sereď.**

MÁRIA DIKOVÁ

† OPUSTILI NÁS:

V AUGUSTE 2023

Anna Smäďová (1951), Peter Jurčega (1982), Klotilda Mrvová (1937), Eva Maňurová (1952)

V SEPTEMBRI 2023

Mária Šestáková (1940), Alexander Durmík (1953), Boris Javor (1954)

ČEŠŤ ICH PAMIATKE

SEREDSKÉ NOVINKY. Vydáva Správa majetku Sereď, spol. s r.o., Námestie republiky 1176/10, 926 01 Sereď, IČO: 46439773. ISSN 1338-869X. Registrované na MK, evidenčné číslo: 3405/09. Ročník 20, č. 6, 2023, vychádza v náklade 7000 ks. Zodpovedný redaktor Ing. Zuzana Slahučková, zuzana.slahuckova@sered.sk, Grafika: Roman Koprda, Tlač: Polygrafické centrum, s.r.o., Palisády 33, 811 06 Bratislava, Distribúcia: Slovenská pošta, a.s., Partizánska cesta 9, 975 99 Banská Bystrica 1. Redakcia si vyhradzuje právo príspevky skrátiť a štylisticky upraviť. Príspevky: seredskenovinky@sered.sk.

ŤAPÁKOVCI
B. S. TIMRAVA / ONDREJ ŠULAJ

11.10.2023
19:00
SEREŽ
DOM KULTÚRY

ticketportal
VÝSTUPNÝCH MIEST

DETSKY
BABYLON

START
KULTÚRY

SG
SLOVAK GAMES

ŠVÉDSKA TAJNIČKA ▼ Správne odpovede posielajte mailom na adresu: tajnicka@sered.sk do 15. októbra 2023. Spomedzi správnych odpovedí budú vyžrebovaní výhercovia, ktorí získajú od Domu kultúry Sereď voľné lístky na predstavenie Deti doby od Radošinského národného divadla, ktoré v Sereď vystúpi 21.11.2023. **AUTOR KRÍŽOVKY: MATEJ K., 16 ROKOV**

Výhercovia z predchádzajúceho čísla: Eva Boledovičová, Ján Božík, Iveta Galková. Výhru si môžu prevziať v Mestskom múzeu Sereď.

pomôcky: ASTARI, PTUJ	druh zeleniny	patriacej Rudolfovi	pomôcky: MÁN, YAK	autonómna oblasť (skr.)	rozsýpaj	licencia, po anglicky	azerbajdžan- ský prístav pri Kaspickom mori	štýl, po anglicky	označenie lietadiel Afganistanu	pomôcky: OKENIT	Tajnička 3. časť	sumerský boh Slnka	získavaj mlieko
kód urdčiny			súbory máp / Tajnička 1. časť							indické sídlo			
komik, zabávač										základná číslovka / mesto v Turecku			
česká predložka				Tajnička 2. časť					mesto v Slovinsku				
zavlažuj, krop				tuleň, po anglicky / ktosi (poet.)					ad acta (skr.)			nevlastnime	vodnatý a zásaditý kremičitan
úkon na počítačovej myši					kód letiska Namrole / me- no Bartošovej				plod obilia / poznajú, ovládajú				
postihnuti afáziou								bývalý slovenský herec /dĺžky života					
pomôcky: TARKIO	patriace otcovi (fam.) / ziému skutku						dôverujeme / argón (zn.)						
EČV okr. Zvolen			Senica (EČV) / existuje			Automatický externý defibrilátor / hliník (zn.)				afganská hmotnostná jednotka / okej (skr.)			
nalievaj				rieka v USA / rímskych 500							1001 rímskymi číslicami		
jedol po kúskoch							tibetské zviera				latinská spojka		

SOBOTA 9.6. DO 28.10.	SEREĎ V MINULOM ČASE Výstava dobových pohľadníc Sereďe zo súkromných zbierok zberateľov. Výstava pri príležitosti 710. výročia od najstaršej písomnej zmienky o Sereďi Mestské múzeum - Fándlyho fara v Sereďi www.muzeum.sered.sk, muzeum@sered.sk 0950 894 373, M. R. Štefánika 8, Ut-So 10.00 - 18.00
OKTÓBER	70 ROKOV OD ZALOŽENIA PODNIKU SLOVENSKE PEČIVÁRNE V SEREĎI Výstava fotografií a dokumentov z rokov 1953 – 2023, Vystavené sú exponáty zo zbierky múzea, súkromných zbierok a z archívu spoločnosti I.D.C. Holding, a. s., prevádzkareň Pečivárne Sereď, Mestské múzeum - Fándlyho fara v Sereďi.
PIATOK 6.	PRÍBEH MALOVANEJ TRUHLICE Prednáška reštaurátorky Mgr. art. Veroniky Daneček Šmigrovskej Mestské múzeum - Fándlyho fara v Sereďi, 17:00
NEDEĽA 8.	ŽENSKÝ ZÁKON Patanské ochotnícke divadlo Pathália Dom kultúry Sereď, www.domkultury.sered.sk, 17:00
PONDELOK 9.	MOBILNÁ KVAPKA KRVI Mesto Sereď v spolupráci s nemocnicou AGEL malá zasadačka mestského úradu 9.00 - 12.00 informácie o odbere: 0902 370 157
STREDA 11.	ŤAPÁKOVCI Ťapákovci-tragikomédia slovenskej rodiny so štiplavým humorom Dom kultúry Sereď, 19:00
ŠTVRTOK 12.	ĎAKUJEME VÁM! Oslava mesiaca október - mesiac úcty k starším Dom kultúry Sereď, 14:30
PIATOK 13.	SLOVOM A HMATOM - DEJINY SEREĎE PRE NEVIDIACICH „Sereďská stará fara a Juraj Fándly“. Kultúrno-poznávacie podujatie pre znevýhodnené skupiny nevidiacich, slabozrakých a nepočujúcich, 19:00 Mestské múzeum - Fándlyho fara v Sereďi, www.muzeum.sered.sk
PIATOK 13.	KOLLÁROVCI Hudobno-zábavné uvoľnenie v podaní jedinečnej kapely bratov Kollárovcov, Dom kultúry Sereď, 18:00
SOBOTA 14.	TÁRAJKA A POPLETAJKA, 7 ROKOV S VAMI Zostrieh najlepších divadelných scénok a videoklipov Tárajka a Popletajka v jednom predstavení, Dom kultúry Sereď, 16:00
ŠTVRTOK 19.	MESIAC ÚCTY K STARŠÍM Oslava mesiaca október - mesiac úcty k starším, 14:00 Denné centrum pre seniorov, Jesenského ulica

KOLLÁROVCI®

SEREĎ

DOM KULTÚRY, DIVADELNÁ SÁLA

PIATOK 13.10.2023 18.00 h.

PREDPREDAJ NA: www.topvstupenky.sk,
www.domkultury.sered.sk, 0650 340 349

GENERÁLNY PARTNER

EDYMAX

DOBRY JEZDO

KOLLÁROVCI PRODUCTION

TOPVSTUPENKY.sk

www.kollarovci.sk

Kino NOVA

1. 10.	LABKOVÁ PATROLA VO VEĽKOFILME Nedeľa: 16:30, Animák, USA, 100 min., SD, MP, vstupné 6€
1. 10.	BOD OBNOVY Nedeľa: 20:30, Sci-fi, SVK, 118 min., OR, 12+, vstupné 6€
1. 10.	MARTIN ŠKRTEL: BUĎ, ALEBO Nedeľa: 18:30, Dokument, CZE, 97 min., OR, 12+, vstupné 6€
3. 10.	FK: FALCON LAKE Utorok: 19:30, Dráma, CAN, 100 min., ST, 12+, vstupné 5€, FK 4€
4. 10.	VŠETCI ĽUDIA BUDÚ BRATIA Streda: 19:30, Dokument, ČR, 100 min., OR, 12+, vstupné 6€
5.-8. 10.	LÚZRI Z WALLSTREET Štvrtok: 19:30, Nedeľa: 20:30 Komédia/dráma, USA, 104 min., ST, 12+, vstupné 6€
6.-8. 10.	LABKOVÁ PATROLA VO VEĽKOFILME Piatok: 17:00, Sobota: 16:30, Nedeľa: 16:30 Animák, USA, 100 min., SD, MP, vstupné 6€
6.-7. 10.	SAW X Piatok: 19:00, Sobota: 20:30 Horor, USA, 118 min., SD, 15+, vstupné 6€
6.-8. 10.	ÚSVIT Piatok: 21:00, Sobota: 18:30, Nedeľa: 18:30 Krimi/dráma, ČR/SR, 117 min., OR, 12+, vstupné 6€
10. 10.	FK: IDIOTI Utorok: 19:30 Dráma/komédia, DAN/FRA, 112 min., ČT, 15+, vstupné 5€, FK 4€
11. 10.	B2C: JEANNE DU BARRY – KRÁĽOVA MILENKA Nedeľa: 19:30, Historický, FRA, 113 min., ČT, 15+, vstupné 5€
12.-14. 10.	VYHÁŇAČ DIABLA: ZNAMENIE VIERY Štvrtok: 19:30, Piatok: 19:00, Sobota: 20:30 Horor, USA, 121 min., ST, 15+, vstupné 6€
13. 10.	LABKOVÁ PATROLA VO VEĽKOFILME Piatok: 17:00, Animák, USA, 100 min., SD, MP, vstupné 6€
13.-15. 10.	MUŽ, KTORÝ STÁL V CESTE Piatok: 21:15, Nedeľa: 18:30 Dráma, ČR, 120 min., OR, 12+, vstupné 6€
14.-15. 10.	ESÁ Z PRALESA 2 Sobota: 16:30, Nedeľa: 16:30 Animák, FRA, 89 min., SD, MP, vstupné 6€
14. 10.	MATKA TEREZA A JA Sobota: 18:30, Dráma, ŠVA/VB, 122 min., ST, 12+, vstupné 6€
15. 10.	B2C: MOHLI BY SME BYŤ AJ MŕTVY Nedeľa: 20:45, Dráma, NEM/RUM, 94 min., ČT, 12+, vstupné 5€
17. 10.	B2C: DISCO BOY Utorok: 19:30, Dráma, FRA/BEL, 92 min., ČT, 15+, vstupné 5€
18. 10.	B2C: HVEZDY NA POLUDNIE Streda: 19:30, Dráma, USA/FRA, 135 min., ČT, 12+, vstupné 5€
19.-22. 10.	VRAHOVIA MESIACA KVETOV Štvrtok: 19:30, Piatok: 21:00, Sobota: 20:30, Nedeľa: 18:30 Leo DiCaprio v krimi dráme od Scorseseho, USA, 206 min., ST, 12+, vstupné 6€
20. 10.	ESÁ Z PRALESA 2 Piatok: 17:00, Animák, FRA, 89 min., SD, MP, vstupné 6€
20.-21. 10.	A MÁME ČO SME CHCELI Piatok: 19:00, Sobota: 18:30 Tragikomédia, SVK/ČR, 90 min., OR, 12+, vstupné 6€
21.-22. 10.	LABKOVÁ PATROLA VO VEĽKOFILME Sobota: 16:30, Nedeľa: 16:30 Animák, USA, 100 min., SD, MP, vstupné 6€
24. 10.	FK: PRAVDA JE TO NAJDÔLEŽITEJŠIE Utorok: 19:30, Dokument, 81 min., OR, MP, vstupné 5€, FK 4€
25. 10.	B2C: AKO MAŤ SEX Streda: 19:30, Dráma, VB/GRE, 98 min., ČT, 15+, vstupné 5€
26.-28. 10.	DÉMON VO MNE Štvrtok: 19:30, Piatok: 21:00, Sobota: 20:30 Horor, USA, 99 min., ČT, 15+, vstupné 6€
27.-28. 10.	ZBESILÁ JAZDA Sobota: 16:30, Nedeľa: 16:30 Animák, USA, 93 min., SD, MP, vstupné 6€
27. 10.	VRAHOVIA MESIACA KVETOV Piatok: 21:00, Leo DiCaprio v krimi dráme od Scorseseho, USA, 206 min., ST, 12+, vstupné 6€
28.-29. 10.	TEDYHO VIANOCE Sobota: 18:30, Nedeľa: 16:30 Rodinný, NOR, 78 min., SD, MP, vstupné 6€
29. 10.	VYHÁŇAČ DIABLA: ZNAMENIE VIERY Nedeľa: 18:30, Horor, USA, 121 min., ST, 15+, vstupné 6€
29. 10.	B2C: LEN RIEKA TEČIE Nedeľa: 20:45, Krimi, ČÍN, 101 min., ČT, 12+, vstupné 5€
31. 10.	FK: ANATÓMIA PÁDU Utorok: 19:30, Dráma, 150 min., ČT, 15+, vstupné 5€, FK 4€

ZMENA PROGRAMU VYHRADENÁ
Predaj a predpredaj vstupeniek v pokladni kina NOVA, Kontakt:
0650 340 349, sicnova@sered.sk.
Program kina, online predaj a rezervácie vstupeniek na:
www.kinonova.sered.sk.
KINO NOVA – PRVÉ LASEROVÉ KINO NA SLOVENSKU !
DIGITALIZÁCIU A MODERNIZÁCIU KINO NOVA SEREĎ FINANČNE PODPORIL
AUDIOVIZUÁLNY FOND. KINO NOVA JE ČLENOM EUROPA CINEMA.
www.kinonova.sered.sk